

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 180 Lei.

Fél évre ... 90 Lei.

Egy negyed évre 45 Lei.

Egy hóra ... 15 Lei.



Hirdetések

Árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 382.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulvarul Regala Ferdinánd I. (József 16h-án) 23.

TELEFON-SZÁM: 182.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Kedd, október 11.

A szabad-kereskedelem.

(Megindult az országos akció.)

A különféle rendeletek által megbénított, de különösen erdélyi kereskedelem hatalmas megmozdulással akarja magáról lerázni a rendeletek béklyóit. Arról van szó, hogy a cluji Sfatul Negustorec az ország összes hasonló kereskedelmi szerveihez átiratot intéz, melyben egységes állásfoglalásra kéri őket az 1919. évben megjelent Decret Lege eltörlése érdekében. Ez a Decret Lege ugyanis az uzsorabíróságok felállításáról rendelkezik és különféle irányu intézkedéseivel kerékkötője a kereskedelem szabad fejlődésének. Az egységes elfogadásra szánt határozati javaslat ki mondja, hogy két esztendő óta, mióta az említett Decret Lege érvényben van, a kereskedőknek legfeljebb öt százalékát itélték el a tisztességes kereskedelem, a mely a kereskedővilágnak illyképpen behizonyíthatóan legalább 95 százalékát képezi, az öt százalék miatt szenved a rendelkezés minden kalváriáját.

A terv szerint, melynek rigorozus megvalósítására már megtették a szükséges lépéseket, a határozati javaslatához 150.000 romániai kereskedő aláírását és formális tiltakozását szerzik meg, melyet aztán a Sfatul Negustorec bucarestii központi szervezete útján juttatnak el a kormányhoz. A kereskedők memorandumukban és határozati javaslatukban a sérelmes Decret Lege teljes eltörlését és a kereskedelem teljes szabadságának visszaállítását követelik. A hatalmas és imponálóan ígérkező akció elé nagy várakozással és reménykedéssel néz Románia kereskedőtársadalma s a jelek szerint a kívánatos siker nem is marad el. A rendelkezés további életbentartása nem jelentene egyebet, mint a „tyukszemre taposás” politikájának további érvényesítését. Erre pedig egyetlen szempontból nincs szükség s különösképpen nincs Romániában.

Az új osztrák pénzügyminiszter.

(Rendszabályok a korona javítására.)

BÉCS. Gürtler, az új osztrák pénzügyminiszter nagyszabású tervet készített elő, amelyben igen szigorú rendszabályokat alkalmaz az osztrák korona értékének a külföldön való emelése és a bankjegyek beözönlésének megakadályozása érdekében. Good az antant osztrák segélyakciójának vezetője felhívást bocsátott ki a lakossághoz, amelyben arra figyelmeztet, hogy úgy a munkásokra, mint a kapitalistákra

nagy feladatok várnak, tehát mindkettőjüknek áldozatot kell hozniok. Az osztrák kormány azonban nem gondol sem kényszerkölcsönre, sem a bankjegyek

lebélyegzésére, sem pedig más konfiskatórius eljárásra. Az osztrák kormány pénzügyi tervei egyedül nyújthatnak ma biztosítást a külföldi hitelre. drága

Velencében. Bethlen és Bánffy elutaztak.

Meg lesz a megegyezés.

BUDAPEST. Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök és gróf Bánffy Miklós magyar külügyminiszter mint a kormány delegáltjai vasárnap este Velencébe utaztak. Kiséretükben voltak Szent-tovszki Tibor volt államtitkár és Khuen-Héderváry Sándor gróf követségi tanácsos, a külügyminisztérium politikai osztályának vezetője. A velencei tárgyalásokon Cas tagnetto herceg budapesti oiasz követ is részt vesz.

RÓMA. Della Toretta olasz külügyminiszter nyilatkozott a külügyi bizottságban a nyugatmagyarországi kérdésről. Kijelentette, hogy bár Angliának eleinte aggályai voltak, amelyeket külön memorandumban kellett elosztani, most már mégis biztosítva van a velencei kongresszus sikere, mert Ausz

tria, Magyarország és a szövetségesek egyaránt elfogadják a közvetítő javaslatot.

BÉCS. Osztrák parlamenti körökben pesszimizmussal néznek a velencei tárgyalások elé. Schober kancellár fel fogja vetni a kiürítés kérdését és azt fogja kérni, hogy a tárgyalásokat csak a kiürítés megtörténtevel tartásuk meg, a mely az antant vagy kisantant katonai beavatkozásával vihető keresztül. Alig legyőzhető akadálynak tartják a területi kérdést is. Ha Ausztriának le kellene mondania Nyugatmagyarország valamelyik részéről, kénytelen lenne felvetni a békeszerződés revíziójának kérdését s akkor Dél-tirolban kérne kárpótlást. Azonban alig tétélezhető fel, hogy Olaszország kész lenne ilyen feltételekre.

Adóbizonnylat — vagyonadó biztosítékért.

(Megnehezítették az utlevelek kiadását.)

Ma délelőtt távirati rendelkezés érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz, amelyben a cluji pénzügyi reszort elrendeli, hogy az adóhivatalt a jövőben csakis azok számára állíthat ki utlevelekhez és repatriálásukhoz szükséges adóbizonnylatokat, akik mincselek adóhátralékban és ha előzőleg igazolják az illetékes perceptorátus által, hogy adóvallomási ivaikat beadták. Azok pedig, akik az új adóvallomási ivaik után vagyonadót tartoznak fizetni, csak az esetben kaphatnak adóbizonnylatot, ha előbb a kivetendő vagyonadójukra biztosítékot tesznek le. Ebben a kérdésben az Aradi Közlöny munkatársa megkérdezte a pénzügyigazgatóság egyik magasrangú főtitkárját, aki a következőket mondotta:

— A rendeletről nekem is tudomásom van. Ámbár azt egy kicsit homályosnak tartom, mert a távirat szigorúan körülírja, hogy a most beadott adóvallomási ivaik után kivetendő vagyonadóra is biztosítékot kell letenni. Ebből magától értetődően azt lehet kimagyarázni, hogy a beadott adóvallomások után azonnal kivetik az illető fél vagyonadóját.

Arra a kérdésre, hogy mi történik azokkal a vagyontalan emberekkel, akik nem akarnak utazni és így adóbizonnylatra nincs szükségük és tekintve, hogy a pénzügyigazgatóságnak nincs módjában rajtuk büntetést behajtani nem tesz nekik eleget adóvallomási kötelezett ségeiknek, a következő választ kaptuk:

— A román adótörvények szerint az adótörvények ellen vétők elzárással is büntetettek. Tehát azok a vagyontalanok, akik nem adják be idejekorán adóivaikat, elzárással lesznek büntetve.

Merénylet

Kun Béla ellen.

(Ellopták az egykori futárját.)

BUDAPEST. Hazatért foglyok beszélnek, hogy Kun Béla Szentpétervárra költözött és a cári palota egyik szárnyépületében lakik. Nagyon meghízott, de nagyon meg is öregedett. Hír szerint nemrégiben meg akarták Kun Bélát mérgezni úgy, hogy a mérget ebédjébe keverték, azóta két tuznak kell vele együtt az ebédjéből enni.

GENUA. Az itteni olasz rendőrség letartóztatta család miatt

Horváth Menyhértet, Kun Béla egykori futárját, aki ellen az a vád, hogy a rábizott propaganda pénze ket hét millió korona összegben elsikkasztotta.

A király Aradon.

(Előkészületek a fogadtatásra.)

Az Aradi Közlöny megírta, hogy Ő felsége Ferdinánd király október 25-én ellátogat Aradra. Ez lesz az első eset, hogy a király Aradra is ellátogat. A király a Bánátban tesz körutat és utjának utolsó állomása Arad lesz. Október 24-én Timisoaran időzik az uralkodó, ahol fényes ünnepségeket rendeznek tiszteletére. — Másnak azaz október 25-én, a délelőtti órákban Aradra érkezik a király különvonata. A hatóság nagy szabású előkészületeket tesz, hogy fényes keretek között történjen a fogadtatás. Részletes programról még nem lehetett szó, azonban nagy vonásokban máris megtervezték a királynap programját. A vasuti állomáson ünnepélyes fogadtatás lesz, a perzsaszőnyegekkel díszített perronon fogadják a város és a megye vezetői az uralkodót, az állomás előtt egy díszszázad fog állami. A város főutáján díszkapukat állítanak fel. A lakosság pedig a bevonuláskor fel-díszítene az erkélyeket, az ablakokat. Este a színházban diszeldadás utána bankett lesz.

Tüzharc a Lajtánál.

(Két felkelő temetése.)

BÉCS. Szombat éjjel Bécsúj hely lakosságát állandóan nyugtalanította a város közvetlen környékén hallható lövöldözés. A magyar felkelők éjszaka 11 órakor tüz alá vették a Bécsúj hely mellett levő Lajtahidat. A hidórség egyik járőre világító rakétákkal felfedezte a felkelőket. Ekkor a Lajta magyar partjáról fokozódó erővel indult meg a tüzelés, amit osztrák részről hevesen viszonztak. A Lajta hegységen tömörült felkelők hajnali 4 órakor Eichbuchel helyiséget lötték gépfegyverekkel is.

Budapesti távirat alapján jelentette az Aradi Közlöny, hogy a legutóbbi nyugatmagyarországi összeütközések alkalmával Vámosy Tibor és Losonczy Antal főiskolai hallgatók elestek. A két felkelő holttestét vasárnap katonai pompával temették el Budapesten.

Irodalom és művészet.

A Kőlcsey-egyesület választmányi ülése.

Tizenhárom hónapi szünetelés után az Aradi Kőlcsey Egyesület a hatóságoktól engedélyt kapott, hogy közgyűlést előkészítő választmányi ülést tarthasson. A választmányi ülést vasárnap délelőtt 11 órakor tartották meg a Kőlcsey Egyesületnek kulturpalotai helyiségében. Az ülésen Farkas Ferenc alelnök elnökölt, aki rövid visszaillesztésben ismertette a legutóbbi választmányi ülést óta lefolyt eseményeket. Közölte Lócs Rezső elnöknek és Nagy Zoltán titkárnak időközben történt lemondását, s vázolta azokat a küzdelmeket, amiket az elnökség és a tisztikar az Egyesület működésének újrafelvétele érdekében folytatott. Ennek a küzdelmek eredménye, hogy a választmányi ülésre és a közgyűlésre az Egyesület az engedélyt megkapta s hosszú szünetelés után ismét a kultúra szolgálatába léphet. A közgyűlésnek legfontosabb feladata lesz az új tisztikar megválasztása és az alapszabályoknak módosítása a változott idők szelleméhez. Ezután ifj. Vss Gusztáv, aki a lemondott titkár helyett az egész idő alatt a titkári teendőket végezte, olvasta fel a titkári jelentést, amely részletesen vázolja az Egyesület tisztikarának nagy küzdelmét a lefolyt tizenhárom hónap alatt. A választmány a tisztikar munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Bérczy Lajos pénztáros az elmúlt három év pénztári jelentését olvasta fel. Az Egyesületnek ezidőszerint 2329 tagja van, de ezek közül sokan repatriáltatták magukat s így a tulajdonképpeni taglétszám nem tudható pontosan, mert a repatriáltak legnagyobb része nem jelentette be távozását. A választmány ezután letárgyalta a módosított alapszabályokat s kijelölte az új tisztikart. Megállapodott abban, hogy a közgyűlés elé egy elnöknek, öt társelnöknek, két alelnöknek, egy főtitkárnak a megválasztására viz javaslatot. A másodtitkárt, pénztárnokot, ellenőrt s a segédkezélyzetet az új alapszabályok szerint a választmány választja meg. A választmányi tagok számát ötvenben állapították meg. A választmánynak azonban jogában áll, hogy a szükséghez mérten önmagát újabb 50 taggal kiegészíthesse.

* A téli színház heti műsora. Kedden Szerencse tánc. (A. bérlet.) Szerda: Szerencselánc. (B. bérlet.) Csütörtök: Az egér. (C. bérlet.) Péntek: Új befalu-lással először: Koldusdiák. (A. bérlet.) Szombat: Koldusdiák. (B. bérlet.) Vasárnap d. u.: A piros bugyellár. Este: Koldusdiák. (C. bérlet.)

* Kedden és szerdán megismétlik az óriási sikert aratott kacagató operettet a Szerencseláncot a bemutató szereposztásában.

* Az Egér. Palletron világhírű szellemes vigjátéka foglalkoztatja a vigjátéki személyzetet. A darab rendkívül sok próbát igényel és a személyzet a legnagyobb ambícióval egy hónap óta készült a kiváló vigjátékra. Szereposztása: özv. Moisané — Csígházy, Clotild — Csige, Márta — Mágory, Bároné — Harmath, Peppa — Kiss M. és Simeux márkai — Sipos Zs.

Idegen valutaért. A magyar kereskedők

külföldi rendeléssel.

BUDAPEST. Az uridivat üzletek vevőközönsége a legutóbbi időben ugyszólván teljesen kicserélődött. Egész fiatal emberek két kézzel szórják a pénzt, s mindent összevásárolnak, ami feltűnő és drága. Az uridivat cikkek piacáról és beszerzési forrásairól érdekes képet rajzol Bérczy Gyula, a magyar pénzügyminiszter által kirendelt be és kiviteli véleményező bizottság tagja. A detail kereskedők a multban Bécsben szereztek be a cikkek legnagyobb részét. A nagy angol és francia világcégek Magyarország sára Bécsben állítottak fel vezérképviselőket, amelyek most is Bécsben maradtak és így Bécs kereskedelmi gócpont lett. Az egyik bécsi cég, Gusztáv Heller 11 angol és francia hatalmas céget képvisel, köztük a világhírű Scott és Chrysti cégeket. Ha egy magyar cég a híres Borzalínokalapért közvetlenül Rómába fordul, az olasz cég a megrendelést elküldi bécsi vezérképviselőhöz, amely felszólítja a budapesti kereskedőt, hogy nála ismételje meg a rendelést, vagy pedig nem kap árut. Ennek az a következménye, hogy kétszer vámolják el az árut. A Budapestre küldött árut a bécsi cég nem osztrák, hanem cseh koronában számlázza. Az osztrák korona ugyanis annyira leromlott, hogy a bécsi cégek maguk választják ki fizetési eszközüket a valutát, amelyben legerősebben vannak érdekelve. Némely cikknél igen bonyolult a valuta számítás. Például a puha Kalaphoz Angliából, Olaszországból, Csehszlovákiából és Magyarországból kell anyag. Noha mindezt

Ausztriában dolgozzák fel, az egész mégis márkában összegezik. Egyetlen bécsi gyár, a Westhausser gyár kizárólag magyar koronát fogad el. A híres Zwieback, a francia frankhoz ragaszkodik, a világhírű Wallis porcellán cég mindent lírában számít.

A legutóbbi időben a Budapesten levő kereskedelmi képviselők is külföldi valutaért árusítanak. Vannak cégek, amelyek lírát vagy cseh koronát kérnek más belföldi cégtől a szállított áruért. Szeptemberben a közönség szinte megrohanta a divatru üzleteket. A Párisi Nagváruháza haviforgalma 1,200.000 korona körül forgott. Az árak magas színvonalon stabilizálódtak. Belföldön készült férfi puha kalap 1000—1100 korona, frakk-ing 800, rendelt ing 1000 korona. Cérna vagy flór rövid férfi harisnya 200—250, selyem rövid férfi harisnya 350 koronába kerül. A nyakkendő ára 450 és 750 korona között váltakozik, míg Svájcban egy tucat legfinomabb selyem nyakkendő 25 frank. Egy férfi bőrkefű 650—850 korona. A kereskedők sem magyar, sem osztrák koronáért nem kapnak a külföldön utánpótlást, a külföldi nagy gyárak nem fogadják megrendelést, mert a valuta ingadozás bizonytalanná tette a helyzetet. Az uridivat cikkek ára rövidesen még nagyobbra emelkedik, közben pedig minden kifogy. Igen jellemző a viszonyokra az a jelenség, hogy a behozatali véleményező bizottság elé a legutóbbi ülésen a szokásos négy-öt száz behozatali kérelem helyett csak tizenkettőt terjesztettek.

* Koldusdiák. Mintha összebeszéltek volna a kontinens nagy színpadja Berlinben, Bécsben Budapesten mindenütt a Koldusdiák repriz van műsoron. Természetes, hogy a vidéki nagy színházak is felelevenítik Milöcker világhírű legszebb zenéjű operettjét. A darabot Jakabffy Dezső teljesen modernül Reinhardt módszer szerint rendez, míg a zenei részt Gellért Pál karnagy tanítja be. A főszerepeket Horváth Mici, Halmos Mici, Szeghő Lili, Tibor Lóri, Gyarmathyné, Inke Rezső, Selmecezy, Szabó Gy., Ladiszlay, Faludy játszzák.

* Jiddis-deuts szintársulat Aradon. A leghíresebb bécsi szargon szintársulat fog a jövő hétfőtől Aradon vendégszerepelt. Az előadások, tekintettel az enyhe őszi időre, a színpadon fognak megtartani. A társulat Erdély nagyobb városaiiban óriási sikerrel játszotta Goldfaden és más neves zsidó szerzők műveit kiváló előadásokban. A társulat igazgatói, Strammer és Rabinovic maguk is kiváló művészek. Jegyek ezen előadásokra a téli színházban lesznek árusítva csütörtök reggeltől kezdve.

* Színművészeti és filmművészeti oktatás. Inke Rezső a budapesti „Untó” színház kiváló tagja és Darvas Ernő a budapesti Madách-színház volt drámai művésze, jelenleg az aradi színház tagjai, a színjátszás és filmjátszás művészetében elsőrendű kiképzést adnak kizárólag intelligens fiatal emberek és urilányok részére. A film-szakma növendékeit oktatást akként nyernek, hogy már kezdetben is filmfelvételekben vesznek részt vizsgájukról is külön film készül, amely az aradi mozgószínházakban kerül bemutatásra. Jelentkezni lehet naponta d. u. 2—3 között Inke Rezsőnél Str. Bratlanu (Weitzer János-u.) 17. lételemet 18.

* Gmelner Luiza, Berlin legnagyobb zongoraművésznője, Menther Zsófi utóda, Aradon átutazik és utját megszakítva október 18-án itt is hangversenyez. Jegyek már előjegyezhetők Blochnál.

* Steiner Franz, aki Strauss Richarddal tett európai körútlában mindenütt maradandó sikert aratott gyönyörű bariton hangjával, október 19-én közkívánatra Schubert-estélyt tart Aradon egy hírneves bécsi zongoraművész kíséretével. Ezen hangversenyre, mely a zeneértők körében igen nagy örömet szerzett, jegyek már előjegyezhetők Blochnál.

* Hangverseny. Szombaton este tartotta Mohora Magda énekművésznő és Deutsch Hilda zongoraművésznő hangversenyét a Kulturpalota nagytermében. A teremben kevés számú, de lelkes közönség gyűlt össze. Bámujlatot keltett Mohora Magdának hatalmas terjedelmű és tisztán csengő hangja. A művésznő énekudása tökéletes, hangja különösen a mélyfekvésekben báronszerűen sima. Technikája még nem eléggé csiszolt, azonban hatalmas drámai erejű mezzoszopránja legyőzi a technika nehézségeit. Hangja iskolázott. A fiatal művésznőt a közönség minden egyes énekszám után lelkesen tapsolta. Deutsch Hilda zongoraművésznő úgy kíséretével, mint szólószámaival elragadtatta a közönséget. (P. G.)

* Haladás előadás. Zajlatlanul, reklám nélkül végzi több irányú magasztos kulturmunkáját a Haladás, melynek szombati délutáni kulturpalotai előadását ismét zsúfolt ház hallgatta végig. Előadó Póhy Ödön dr. kereskedelmi iskolai tanár volt, aki teljesen megértve a célt a „Férfi” családi, társadalmi és történelmi missziójáról tartott érdekes előadást. A figyelmes hallgatóság lelke előtt le-

festelte a legszebb férfi ideált, aki a hit, szeretet és a kitartó munka embere. Schwarz Boriska megnyitó szavala után Ach Aranka és Kancsur Nonka működték közre, s a Tomory Viola által ihlettel elszavalt Szabolcska-költemény után Anyos Blanka Kiss József Simon Judith-ját mondotta el, mint melodramát. Koczander Ernő ügyes zongorakísérete mellett. Anyos Blanka szavala mély hatást váltott ki minden lélekben. Az előadást vezető Nagy Zoltán sok hasznos utasítással és oktatással látta el a nagy számban megjelent ifjúságot.

* Dal egy csendes utcáról. Kedves zenéjű és szövegű dal jelent meg a fenti címmel Aradon, Lukács Emil aradi banktisztviselő a szerzője az új zeneműnek. Ő írta hozzá a szükséges szöveget is. A fiúbemászó, csinos dal bizonyára hamarosan közkedvelt lesz Aradon.

* MOZI * Kurtizánok második része az Apollóban. Balsac hatalmas regényéből készült film második részét mutatja be kedden az Apolló színház. Az agyafúrt Morel egyik legnagyobb szerű kalandját mutatja be a film. Morel aggasztja a pártfogoltjának, Montagnardnak nagy ura élete, hogy pénzt szerezzen bezárta a Lámé tagjait. Az egyik kiszabaduló be törő azonban Montoro apátban felismerni véli Morel és csak hosszas beszélgetés után tudja Montagnard az ellenkezőjéről meggyőzni őt. Utóbb azonban már a rendőrség is gyanút fog és már nyomoznak utána, amiről azonban ő is tudomást szerez és az egész csendőrséget a falhoz állítja és miután nagy győzelmet arat a csendőrségen, olyan csínyet tervez, amelytől egész Páris remeg. A film szenzációs méretű példátlanul állanak a filmtechnika terén, annyira, hogy a mese bonyodalmain nagy figyelemkoncentrációval lehet uralkodni. A figyelem pedig azok az izgalmas részletek teljesen lekötik, amelyek a ravasz és fellülmulhatatlan Morel cselszövését tárják fel előttünk és amelyek meddővé teszik a rendőrség minden fázadozását. A Kurtizánok második része kedden, szerdán és csütörtökön megy az Apolló műsorán.

* Új műsor az Urániában. Hétfőn igazán meleg siker mellett ment az Uránia műsorán az a roppant érdekes, teljesen modern tárgyú, feldolgozású kép, amelyet Pax címen vetített a mozgószínház. A bémunka világát tárja fel előttünk a kép, amidőn bevezet bennünket egyik nagy gyárba, ahol a munkásverekedések dús gazdag jövedelmét biztosít a gyár urának. Maravon leánya gyári munkásnőnek öltözködve belopózik a gyárba és ott szorgalmasan dolgozik, hogy megismerje a munkások életét és megismerje bajait: Miközben ezt teszi, atyját több munkásjóléti intézmény létesítésére bírja rá. A vége az a dolognak, hogy szerelmes lesz Mougins munkavezetőbe, aki viszont szereti. Az elégedetlenkedő munkások zúgolódnak és merényletet is készítenek elő, amit maga Suzanne akadályoz meg. A merénylet meghiusulta után ünnep költözik a gyárba egy napra: Mougins és Suzanne tartják házasságukat. A gyönyörű kiállítású képet kedden vetíti utoljára az Uránia.

— A kiviteli engedélyek ügye. Budapest. A kiviteli engedélyek ügyében a rendőrség kihallgatta nagy atádi Szabó István földmívelésügyi minisztert. Esküdt Lajos ellen 11 megvesztegetés büntetése és 3 megvesztegetés vétsége miatt folyik a vizsgálat, a többiek ellen pedig, mint felbújtók és bűnsegédek ellen. Dr. Kakucs László miniszteri fogalmazó ellen megvesztegetés büntetése miatt folyik a vizsgálat.

Próbátüz a főtéren. (Elismerés az aradi tüzoltóknak.)

Vasárnap délelőtt fél tizenkét órákor tartotta az aradi tüzoltóság az idei próbátüzoltását. Meg kell állapítanunk, hogy a gyakorlat a legteljesebb rendben folyt le és újabb bizonyítékát adta az aradi tüzoltóság kitünő fegyelmezettségének. A feladat az állítólag lángban álló Bing ház eloltása volt. Mindenfelől hangos sípolással rohantak elő a tüzoltókocsik, meg- rakva tüzoltókkal és vágtattak a Szentháromság szobor felé. Csakhamar több száz főnyi tömeg gyűlt össze az érdekes látványosság szemlélésére. Az aradi tüzoltókat Mihajlovics Gyula parancsnok vezette. Az önkénteseket Záray Ödön és Faragó Gyula vezényelték. A gyári tüzoltók is részt vettek a gyakorlatban, továbbá a gáji és az ujaradi tüzoltóság is úgy, hogy 50—60 ember tevénytett a próbátüz körül. A gyakorlat minden feladatát kitünően teljesítették a tüzoltók. A gyakorlat befejezése után a polgármester elismerését fejezte ki Mihajlovics tüzoltó főparancsnoknak.

Nászut Amerikába.

Aradi tanár és urileány házassága.

Szokatlan körülmények között végbement házasságkötés foglalkoztatja az aradi társaságokat. Prattinger Ferenc aradi tanár, a kinek nemrégiben a nyári színházban bemutatták „Polgárcsászár” című orosz drámáját, tegnap minden előzetes bejelentés nélkül megjelent az anyakönyvi hivatalban Szántó Gizivel, Szántó Péter aradi tanár leányával és diszpenzációval házasságot kötöttek. Az esküvő a legnagyobb titokban a késő délutáni órákban történt és még a menyasszony legközelebbi rokonai is csak utólag értesültek róla. A fiatal pár a házasságkötés után azonnal elutazott Aradról, hogy Amerikába szóló utlevelüket felhasználva az Újvilágba költözzék, egzisztenciát teremteni.

A hűtlen udvarló.

Öngyilkos volt aradi hivatalnok.

Vasárnap délelőtt megrendítő öngyilkosság híre terjedt el Aradon. Ludvigh Ilona, volt aradi munkásbiztosító pénztári hivatalnoknő Budapesten öngyilkosságot követett el és meghalt. Ludvigh Ionát, ezt a kedves és szimpatikus urileányt sokan ismerték Aradon. Itt tartózkodása alatt beleszeretett egy aradi fiatalemberbe, aki időközben mást jegyzett el. Az urileány, amikor meghallotta ezt, bus komorságba esett és csakhamar öngyilkosságot követett el. Az esetről távirati úton tudatták Ludvigh Ilona Aradon lakó rokonait.

— Személyvonal Soborsinba. Az aradi vasúttársaság a soborsini vegyesvonalat ismét beállítja úgy, hogy október 15-től kezdve ismét délután 12 óra 30 perckor indul Aradról.

Arverés gróf Königsegg Fidél lakásán.

(Ecotikus vadásztrofeumok vására.)

Gróf Königsegg Fidél, távozik Aradról. Elmegy, mert egyetlen szenvedélyét, a vadászszenvedélyét itt nem elégíthette ki. Magyarországra költözik, esztergommegei vadászterületére, a hol berendezett vadászkastély várja az Aradról távozó főurat. Aradi lakásának berendezését önkéntes árverés útján akarta eladni, ami azonban csak részben sikerült. Ma délután 3 órára volt hirdelve az árverés kezdete, a mikorra szépszámu előkelő közönség és néhány minden árverésen látható vásárló együtt egybe Königsegg gróf lakásán. A lakás hatalmas szalonjának falai exotikus világrészek kincseivel vannak tele. A számtalan özágancs között több 12—14 águ szarvaságancs, a menyezet alatt a falakon körül legfelül kitömött vaddisznófejek agyarastul. Az egyik sarokban játékasztal bőrfotolyókkal, e fölött egy hatalmas medve kifeszített bőre a falon. Egy másik sarokban brokát kordivány, fölötte bölénykoponya szarvakkal. A medvebőr alatt egy óriási strucctojás függ zsinóron az egyik oldalon, a másikon pedig egy antilop-szarvból készült afrikai kürt. Egy piros és sárga bőrgarnitúra fölött pimitiv exotikus díszek faháncsból és állati szőrből. Egy lándzsa gyűjtemény, különböző nyilak, török tokban és csont ívóedények díszítik még a falakat.

Röviddel 3 óra után megérkezett dr. Embey közjegyző és megkezdte az árverést. Elsőnek egy játékszobagarnitúra került árverésre, mely áll egy asztalból és négy bőrkarosszékkel. Kikiáltási ára 8 ezer lei. Még a kikiáltási áron sem akad vevő. A következő egy nagy fegyverszekrény, ára 4 ezer lei. Erre megjegyzi valaki, hogy „boltba jó lenne, de drága”. Egy sarokgarnitúra: egy kordivány, két fotolyó, két szék, a huzatuk brokát 14 ezer lei. Egy szervirozó asztalka 300 lei. Faragott rájáru barokk tükör 2 ezer lei. Hálószoba: duplaágy, asztalka, asztal, éjjeli szekrény, szekrény, pamlag, ára 16 ezer lei. Erről sincs vevő. Egy luszter 1500 lei, fürdőszobaberendezés 7000, előszoba 3 ezer lei. Eddig egyetlen tételre sem akadt még a kikiáltási áron sem vevő. Mindenre azt jegyzik meg: „Szép, szép, de drága.”

Kik kapnak lakást?

(Az új lakástörvény intézkedései.)

Az újságokban még egyáltalán nem jelent meg az új lakástörvénynek egyik felette fontos és érdekes része és pedig az a sorrend és eljárás, amely szerint az új törvény a lakásoknak kiosztását rendeli. A törvénynek ez a része szinte ideális pontossággal írja körül a lakás kiutalás sorrendjét annyira, hogy a bizottság e részben csak végrehajtó közege a törvénynek, amely a kiutalás sorrendjének pontos megtartását több intézkedésével biztosítja is.

A törvény szerint ki van zárva annak lehetősége, hogy egy lakás egyáltalán kiutaltassék annak tényleges megüresedése előtt, mert a megüresedett lakások jegyzéke a lakbérleti hivatal ajtajára függesztendő ki, hogy arról mindenki tudomást szerezhessen. Már most a törvény felállítja a sorrendet, a mely szerint a bizottság a lakást kiutalni köteles. Első sorban azok a lakások, akik tényleg benne laknak. A mi a háztulajdonosokat illeti,

vány, két fotolyó, két szék, a huzatuk brokát 14 ezer lei. Egy szervirozó asztalka 300 lei. Faragott rájáru barokk tükör 2 ezer lei. Hálószoba: duplaágy, asztalka, asztal, éjjeli szekrény, szekrény, pamlag, ára 16 ezer lei. Erről sincs vevő. Egy luszter 1500 lei, fürdőszobaberendezés 7000, előszoba 3 ezer lei. Eddig egyetlen tételre sem akadt még a kikiáltási áron sem vevő. Mindenre azt jegyzik meg: „Szép, szép, de drága.”

Utóljára a vadászgyűjteményt kiáltja ki az árverelő 25 ezer leiért. Két darab krokodilbőr 2 ezer lei. Vevő erre sem akad. Az árverés teljes sikertelensége arra indította a közjegyzőt megbízottat, hogy az árverést ismét előlről kezdje és az árakat 500—2000 lejjel leszállítsa. Most is csak egyetlen vétel történt. Heppes Sándor megvette egy elefántagyar gyűjteményt 3 ezer leiért. A gyűjtemény egy elefánt agyarából és fogaiból van összeállítva, melyet a gróf 1912. februárjában Uruguayban ejtett el. Erre később megjegyezte valaki, aki később érkezett: sajnálja, hogy elkelt, ő vette volna meg, mert a szép gyűjtemény még különként is többet ér. Árverésen kívül kelt el egy pompás szalagarnitúra, mely áll: egy piros bőr diványból, két piros és két sárga bőr fotolyóból és egy asztalból, melynek alapja egy elefánt fülből készült. Ezt Dénes Izor kisjenői igazgató vette meg 10 ezer leiért.

Az agyancsgyűjtemény darabonként való eladásánál a közönség közül többen 3 kitömött antilopfej ára iránt érdeklődnek: 1000 1500 lei. Vétel itt sem történik. 4 órákor az árverést lezárták és a közönség nagy része távozott a nélkül, hogy vásárolt volna valamit.

azon joguk, hogy saját házukban lakást igényelhetnek, nem feltétlenül, hanem attól függ, hogy valamelyik lakó hajlandó-e átengedni neki a lakását. Ha igen, akkor másodsorban a háztulajdonos kapja a lakást, beleegyezés hiányában azonban házába be nem juthat és az ezzel ellenkező vélemény téves.

Harmadik helyen — egyes lényegtelen és gyakorlatilag jelentéktelen kategóriák után, — a köztisztviselők következnek, azután a magántisztviselők, majd az új házások, továbbá azok, a kik nyilvánvalóan kis lakással rendelkeznek és legvégül a más helységekből az Aradra beköltözni szándékozók.

A beérkezett kérvényeket mindenki megtekintheti, tehát az elintézés nyilvánossága teljes és a ki a törvényt ismeri, annak a kérvények megtekintése után azonnal tudnia lehet, hogy a bizottság a kérdéses lakást kinek köteles kiadni, mert első sorban az kapja, aki tényleg benne lakik, másod és harmadsorban pedig azok, a kik a fentebb felsorolt kategóriákba tartoznak. A köztisztviselő megelőzi a magántisztviselőt, ez meg-

előzi az új házast és így tovább.

Ha már most egy olyan kategóriában, amely tekintetbe jön, több pályázó akad, akkor a lakást a bizottság annak köteles kiadni, a ki kérvényét a leghamarabb nyújtotta be a lakbérleti hivatalhoz. Tehát egy kategórián belül a kérvény iktatásának sorrendje határoz, a bizottság discretionális joga a részben teljesen kivan zárva, az inkább csak a lakbérmegállapításra szorítkozik.

A mi a fenti kategóriák egymásutáni sorrendjét illeti, az igazságosnak mondható. Mert első sorban tényleg azé kell, hogy legyen a lakás a mai lakásinségben a ki benne lakik. Ez egy hatalmas biztosíték a lakó részére. Bármely okból mond fel tehát a lakónak a bérheadó, a lakást újból a régi bérletnek köteles a bizottság kiadni, ha az arra igényt tart. A bérbeadók helyzete tehát sokkal súlyosabb e részben, mint eddig volt, mert attól a bérletől, aki a lakásból kiköltözni nem akar, sohasem szabadulhatnak meg.

Legutóljára tette a törvény azokat, akik más helyről költöznek be. Ezek csak akkor fognak lakáshoz jutni, ha az előző kategóriákhoz tartozó pályázó egyáltalán nincs. Ez persze ritka, szinte kizárt eset lesz, mert ha más nem, egy lakást igénylő új házaspár mindig fog akadni.

Dr. Székely Ferenc,

az aradi lakók szövetségének ügyésze

Városi hivatalok elhelyezése.

(A közigazgatási bizottság ülése.)

Ma délután négy órákor tartotta a város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését. Az ülésen Radu Pancu prefektus betegsége miatt dr. Robu János főpolgármester elnökölt. A rendes havi jelentések felolvasása után Moldován József tanfelügyelő bejelentette, hogy e hó 17-én az aradi iskolák megnyílnak. De az egyes iskolák megnyitása elé akadályok gördültek, mert azokat a rendőrség még most is elfoglalva tartja azok helyiségeit. Arra kérte a közigazgatási bizottságot, utasítsa a rendőrséget, hogy az elfoglalt iskolákból költözzék ki. A bizottság úgy határozott, hogy a rendőrséget utasítani fogja, ürítse ki nyolc nap alatt az iskolákat, hogy azok átadhatók legyenek rendeltetésüknek. Moldován tanfelügyelő bejelentette, hogy a tanfelügyelőség helyiségeihez a kulturpalotában csatolták hozzá az onnan elköltöző közlelmzési hivatal helyiségeit is. Azt indítványozta, hogy a közlelmzési hivaltalt az Acsev. palotába a városi adóhivatal helyére helyezték el. Dr. Robu János főpolgármester ki jelentette, hogy lehetőség szerint úgy intézkedik, hogy a városi hivatalok a városházán nyerjenek elhelyezést, hogy azokért ne kelljen a városnak lakbért fizetni. Ha

a közelemezési hivatal a városházán nem helyezhető el, akkor a tanfelügyelőséggel együtt az Acsev palotába helyezik. A kulturpalotában megüresedett helyiségekben pedig lehetőleg a román kaszinót szándékszik elhelyezni. Azt indítványozta tehát a bizottságnak, hogy tegye tanulmány tárgyává az ügyet és később határozzon az indítványok felett. Majd a főpolgármester bejelentette Györgyevics Izidor árvaszéki ülnök halálát. A bizottság elhatározta, hogy jegyzőkönyvileg örökíti meg az árvaszéki ülnök érdemeit és táviratilag nyilvánítja részvétét az elhunyt özvegyének.

Az odadobott keztyű.

Gróf Apponyi Albert nyilatkozata.

BUDAPEST. Gróf Apponyi Albert nyilatkozott az általános helyzetről tudósítók előtt és többek között ezeket mondotta:

— A helyzet bonyodalmasabb, mint valaha. A nyugatmagyarországi komplikációk összeestek pénzügyi politikánk legsúlyosabb krízisével. Amíg a nyugatmagyarországi kérdés nem nyer elintéztést, addig mutassunk egységes frontot. A kijárási ügyek tisztázásában is teljesen tárgyilagos, politikamentes elintéztést kell követelnünk. Ha a királykérdést az egyik oldalról mégis felvetik, a másik oldalon is kötelességünk az odadobott keztyűt felvenni.

Sport.

Vándordíj mérkőzések:

ATE—Törekvés 2:0 (1:0).

Szép számú közönség jelenlétében győzedelmeskedett az ATE jóformában lévő első csapata a Törekvés felett. Egyik csapat sem szerepelt legjobb összeállításban, mégis nívós játékot láttunk. A játék Törekvés támadással kezdődik, majd az ATE csapata kerül ezután félföld végéig fölényben és Szabó hosszú helyezett lövésével megszerzi a vezetést. A második félföld szintén Törekvés támadással kezdődik, majd az ATE támad és Szabó egyéni játéka után a második goalt rugja. Az ATE fedezetsora állandóan frontba tartja a csatársort, de a Törekvés lelkes játékaival meghiusította az ATE csatárok szándékát. A mérkőzést Markovits Miksa vezette ATE II Egyetértés 0:0. Az ATE II megerősített csapata fölénye dacára sem tudott győzedelmeskedni a jól védekező Egyetértés felett. Biró Burdán (AMTE). AMTE—AVSE 2:0 (1:0). Főlényes játék után a munkás csapat megérdemelt győzelmet aratott a vasutasok felett félföldönként elért goaljaival. Bár az AMTE nagyobb goalarányú győzelmét az AVSE védelme akadályozta meg, mindkét goal az ő hibájuknak tudható be. Az AVSE csak az első félföldben volt méltó ellenfele a munkásoknak. A goalo-

kat Stoffa és Csapó rugták. Biró Szedmicsok (Kinizsi). AMTE II AVSE II 2:0 (2:0). Biró Burdán (AMTE).

— Megjelent a Vidéki Sport legújabb száma, mely részletesen közli a romániai és külföldi sporteseményeket.

Szélhámós királyból egyetemi professzor.

(Somoskeőy Géza a laplatai egyetemen.)

BUDAPEST. Az Az Ujság egyik legutóbbi számában Fröhlich János az eltűnt és elveszettnek hitt hírhedt magyar szélhámós királyról, Somoskeőy Gézáról érdekes új adatokat közöl. Bácskay Miklós nyugalmazott rendőrfogalmazó, ki nem rég tért vissza Dél-Amerikából, hozta meg a hírt, hogy az 1914-ben nyomtalanul eltűnt öreg iparlovag él és virul, sőt tekintélyes pozícióban közisztületnek örvendő tudós — Buenos-Airesben. Az Az Ujság a következőket írja Somoskeőy karrierjének kétségtelenül utolsó stációhoz jutása alkalmából:

Ki nem ismeri Somoskeőy Gézát? A legújabb generáció is tudja, hogy kicsoda. Hol a legelőkelőbb körökben találkozunk vele hol valamelyik metropolis börtönében. Trükkjeit a legtöbb esetben úgy csinálta, hogy nem tudták elítélni, sokszor kiszabadult a vizsgálati fogságból, amikor is ki tiltották abból az országból, de ez nem feszélyezte őt, visszatért oda, ha céljai megkivánták. A háboru előtt pár esztendővel 1910-ben mint vagyonos ember vissza tért Budapestre és meg is nősült.

— Becsületes ember akarok lenni — mondta nekem, aki akkor több riportban megírtam élete történetét — írja meg lapjában hogy külföldön szerzett tapasztalataimat most jóra akarom fordítani.

Ezt azzal kezdte, hogy mostoha fiát kiüldözte házából. A gyerek ugyanis, akire édesanyja után szép örökség maradt volna, elkövette azt a hibát, hogy beleszeretett egy elarusítóleányba, egy szégyen, de becsületes nőbe és minden áron nőül akarta venni, ami az anyjának nem tetszett, de a mostoha apjának még kevésbé.

— Egy Somoskeőy fia — mondta szigorúan és legkomolyabban — nem nősülhet csak így az utcáról...

Miután a tágitani nem akaró fiút sikerült kidobni a házból és később kitagadtatni az örökségből, felesége tekintélyes vagyonára vetette ki hálóját. Egy szép napon aztán, 1911-ben, neje kénytelen volt a budapesti főkapitány sághoz fordulni. Emlékszem, boldogult Bérczy Béla rendőrtanácsos a kora hajnali órákban tartóztatta le zsarolás és életveszélyes fenyegetés címén. De itt is oly ügyesen tudott védekezni, hogy a vizsgálóbíró szabadlábra helyezte.

— Öreg napjaimra — dühöngött Somoskeőy — ily szégyen esik meg velem. Nekem jogom volt feleségem vagyonaéhoz. Házassági szerződésünk szerint én kezeltem volna ezt. És itt lecsuknak!

1914-ben Somoskeőy eltűnt. Elment Magyarországból, mely földdarab nem fe-

lelt meg egyéniségének. Azóta nem hallottunk róla és már azt hittük, hogy meghalt valahol az akkor már 61 éves megfontolatosan törődött szélhámós király. És íme, most kapunk róla hírt, hogy Buenos-Airesben él és virul. Megnősült, elvett egy 60 millió peso-val rendelkező német özvegyasszonyt, tekintélyes férfiú és ezidőszerint a laplatai egyetemen — nyilvános rendes professzor. A keleti nyelveket tanítja. Én tudom, hogy 17 nyelven beszél, kettőt-hármat kivéve, főkéletesen. Saját autója van, háza a Rioja-utcában, meghízott és úgy néz ki, mint egy ötven éves ember.

Bácskay Miklós, nyugalmazott rendőrfogalmazó, aki több mint hat évig élt Dél-Amerikában, most visszatért Magyarországra és az illetékes köröket akarja felhívni Somoskeőy laplatai szereplésére. Buenos-Airesben ugyanis hiába magyarázta, hogy az öreg iparlovagnak semmiféle diplomája nincs, eredmény nélkül jelentette fel Somoskeőy az ott élő Léderer dr. (Czecc tábornok veje) is, Somoskeőynek oly nagy a befolyása, hogy jaj annak, aki fel mer elletni lépni. Amikor Bácskayt szembesítették vele, végignézett rajta és azt mondta:

— Ez egy hallgatóm volt a budapesti egyetemen, akiből megbuktam.

Somoskeőy mindenféle iratokkal igazolja, hogy nem azonos a szélhámossal és hiába erősítette Bácskay, hogy Budapesten többször kihallgatta, még sem tudott célt érni. Azt meg tudta akadályozni Léderer dr. segítségével, hogy megválasszák Somoskeőy reklomak, mert az ideai téli szemeszterre ő volt kizemelve.

A lakaskiutalás új rendje.

(Minden kérvényezőt meghallgatnak.)

Nagyfontosságú újítást vezet be az aradi lakáshivatal. Elvi megállapodás történt arra nézve, hogy a jövőben minden kérvényezőt aki lakást akar, megidézi a bérbeadó bizottság és csakis a személyes kihallgatás után dönt a lakás kiadása iránt. Ha egy lakás megüriül, a lakáshivatal kiírja a hivatal ajtajára és az összes beérkezett kérvények tulajdonosait megidézi a tárgyalásra. A tárgyalásoknak bírósági jellegük lesz, a mennyiben rendes jegyzőkönyvet vezetnek róluk és minden ügynél a bizottság azonnal kihirdeti a nyilvános végzést. A régi rendnek egyik legsúlyosabb hibája tűnik el ezzel az új rendelkezéssel. A jövőben nem fog megtörténni az, hogy a távozó bérlő megegyezik az új bérlővel és ugyszólván a nyilvánosság kizárásával a kezére játsza a lakást.

LEGUJABB.

Tirol — önálló köztársaság.

Bécs, Steidte, a tiroli Heimwehr szervezője a bajor Orgesch-re támaszkodva meg akarja valósítani Tirolnak Ausztriától való elszakadását. Tervét október közepén akarja megvalósítani. Egyetemi hallgatókból álló csapattal el akarja zárni Tirol salzburgi határát és Innsbruckban kikiáltja független köztársaságnak Tirolt. Bajorországban készen áll az Erhardt-brigád, amelynek majd Salzburgba kell belőnie. A mozgalmat katonai részről Peters volt őrnagy és német vezérkari tisztek vezetik, akik Innsbruckban tartózkodnak.

HIREK.

Kalmár Laci meghalt.

Az örökké mosolygó, szelid lelkű Kalmár Laci, kedves újságíró társunk nincs többé. Szombaton még riportját végezte, szerkesztőségében dolgozott és ma már mozdulatlanul fekszik a halottlányon. Szombaton meghült a hatalmas testű, mindössze 22 éves fiatal ember. Szombat délután rossz szul lett, hazaszállították és az előhívott orvos tüdőgyulladását konstataált. Vasárnap este felé magas fokú láz gyötörte, szive nem bírta el a lázt és éjjel 11 órakor jobblétre szenderült. Kevés oly népszerű ember volt Aradon, mint a hatalmas testű és mégis mindig fürgé és tevékeny Kalmár Laci, a kit Pufi néven becéztek. Mindenkinek ügyes-bajos dolgában a legmesszebbmenő szívélyességgel járt el. Halála városszerte őszinte részvétet keltett. Halála mélységes gyászba döntötte atyját, Kalmár Nándort, rokonságát, barátait és újságíró társait, akik szeretettel övezték a jó kollegát. Temetése holnap, kedden délután 2 órakor lesz a Str. Eminescu (Deák Ferenc utca) 33-34. számú házból. A család a szomorú eseményről a következő gyászjelentést adta ki:

Kalmár Nándor és neje szül. Szalay Lujza, fájdalomtelt szívvel tudatják, hogy szeretett fiuk Neumann-Kalmár László folyó hó 9-én esti 11 órakor, rövid szenvedés után, életének 22-ik évében és pályájának kezdetén, jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványai f. hó 11-én, délután 2 órakor fognak Str. Eminescu (Deák Ferenc utca) 33-34. számú házból az izraelita sírkertben örök nyugalomra tétetni. Nyugodjék békében! Legyen könnyű a hant. Arad, 1921. október 10-én.

Külön gyászjelentést adott ki az Aradi Hirlap szerkesztősége, a melynek az elhunyt tagja volt és az Erdélyi és Bánáti Újságírók Központi Szakszervezetének aradi csoportja.

— Bejelentési összehívás. E hó 11-én kedden jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Str. Consistoriu (Battyányi-utca Széchenyi-utól Kossuth Lajos-utcaig és Kossuth Lajos-utcaótl Teleky-utcaig a Battyányi-utca bal oldali része. II. rendőrkerületben: Str. Santului (Arok-u) si Piata Caciulei (Süveg-tér) és Hal-tér. III. rendőrkerületben: Str. Oituz (Illés-u.)

— Be kell számítani a forgalmi adót. Muntean Viktor pénzügyi titkár ismételt felkéri a kereskedőket, hogy az egy százalékos forgalmi adót az árakba kalkulálják be. Azok ellen, akik külön felszámítják a forgalmi adót, jövedéki kihágás címén eljárást indítanak. A pénzügyigazgatóság felkéri a kereskedőket, hogy blokkaikkal a már közölt sorrend szerint pontosan jelentkezzenek.

— Siketnéma intézet új igazgatója. A belügyminiszterium megbízásából ma Aradra érkezett Nemess József, aki átveszi a siketnéma intézet igazgatását. A siketnéma intézetben elhelyezett növendékeket a timisoarai intézetbe fogják küldeni és helyettük a vak nőket helyeznek el a siketnéma-intézetben. A siketnéma-intézet jelenlegi gondnokát, Herta Emilt a belügyminiszterium a cluji siketnéma-intézet igazgatójává nevezte ki. Az aradi vak nők otthonában csak 14 éven felüli nőket vesznek fel s érdekes, hogy vak nők tanárja szintén született vak.

— Románia állatokat kap Németországtól. Ma miniszteri rendelet érkezett a városhoz, amely arról értesíti a város vezetőségét, hogy a jóvátételi bizottság által megszavazott állat-állományt, amelyet Németország ad Romániának, rövid időn belül Romániába hozzák. Az állatállományból 2000 tenyészkanca jut Erdély területére. Az állatokat csakis azok között osztják szét, akik a német invázió alatt károsodást szenvedtek s azok között, akiktől a hadsereg különféle ingatlant elrekvirált és erről még be nem váltott bonjuk van.

— Keresik a Lázár János barátját. A vizsgálóbíró befejezte a Lázár-féle betörés nyomozását és áttette az aktákat a vádtanácshoz, azzal a kéréssel, hogy az ismeretlen helyen tartózkodó Volosi Stéfán, a betörő világban Móric néven ismert rovttmultu egyén ellen, aki az Igaz-betörést elkövette, nyomozó levelet adjanak ki.

— Házasság. Szántó Gizika és Prättinger Ferenc folyó hó 8-án házasságot kötöttek.

— Adókövetés. Az aradvárosi hadinye réség-, vagyon- és jövedelmi adó kivételére jogosított I. számú bizottság október 11-én a következők adóját tárgyalja: Kohn Jenő, Kohn Fábán, Kohn Armin, Korányi Jenő, Kormos Sándor, Kornet Péter, Coste Romul, Kotilla József, Kovács Miksa, Kovács József, Kovács Samu, Kőb János, König Miksa, Kremmer Sándor, Krisztmann Ferenc, Kramarovics József, dr. Kugel Ede, Kuhl Mihály, özv. Kun Imréné, Labdás Péter, Lányi N., Lányi Izsó, Lázár Jenő, Leihér János, Leihér Frigyes, Leipnicker Andor, Lelik János, Lengyel Géza, Leopold Andor, Lévy József, Lichtig Hermin, özv. Lorencz Károlyné, Lorch Mátyás, Lovasberényi Jakab, Lócs Elza, dr. Lócs Rezső, Löw Rozália, Löw Judanna, Lukács N., Lucaci Lajos, Luszig Dezső, dr. Lukats Eugen, Holtzer József, Horváth Ferenc.

— A Toldi klub országos birkózóversenye Aradváros bajnokságáért. A versenyre Erdély minden birkózósporttal foglalkozó egyesületei leküldik birkózóikat. Jegyek előre válthatók Maidt Emil cégnél.

— Átutalásokat bárhová legutányosabbban eszközöl Lloyd-Bank Arad, Minorita-templommal szemben.

— Menekülnek a bécsi bankok. Bécs, Pénzügyi körökben élénk kommentálják a hírt, hogy a Credit-Anstalt és a Wiener-Bankverein legközelebb kívánandó rolnak Ausztriából. A Credit-Anstaltból holland bank lesz, a Wiener Bankvereinből pedig belga intézet.

Bécsben magyar betöréstől félnek.

(Fegyvereket kaptak a szociálisták.)

BÉCS. A Montagszeitung lenteli: Az osztrák szociáldemokrata párt vezeterei felkérték Schöber kancellárt, gondoskodniék személyük rendőri védelméről. Kérésüket azzal indokolták, hogy a frontharcosok hír szerint puccsra készülnek, amelyet a magyar felkelőkkel együtt akarnak végrehajtani. A szociáldemokrata párt értesülése szerint 20.000 magyar felkelő különböző pontokon készül átlépni az osztrák határt. Ugyanakkor a bécsi frontharcosok meg akarják szállni a parlamentet és a középületeket.

BUDAPEST. A bécsi Montagszeitung közlését illetékes helyen nevetséges híresztelésnek tartják.

BÉCS. A Montagszeitung írja: Hat napja, hogy a szociáldemokrata munkások valamennyi sportegyesületében fegyvereket osztorattak. A munkástanács foglalkozott a kérdéssel s ekkor kiderült, hogy a fegyverkezés az osztrák kormány hozzájárulásával történt s azt hozta fel ürügyül, hogy Bécsben a nyugatmagyarországi felkelők betörése fenyegeti. Az egész szociáldemokrata sajtó

— Kiknek a repatriálását hagyták jóvá? A cluji központi repatriáló hivatalból ma leérkezett azoknak az utlevele, akiknek a repatriálását a központi hivatal hagyta jóvá. Ezek a következők: Lajta József, Moldován Ödön, Halász Katalin, Lóczy Márton, Karácsonyi Mihály és Szabadi József.

— Mindenkit érintő adók. D. G. jegyű adók, általános progresszív jövedelmi adók ismertetése. Az új vagyonadó szószó szerinti fordítása és magyarázata. Hogyan kell a vallomási íveket kitölteni? Megjelent a T. K. E. közleményének 10. számában. 15 leí előzetes utalványozása esetén megküldi a Librarie Galambos Timisoara.

— Verekedés a külvárosban. A tegnapi mára virradó éjszaka a rendőrségnek jelentették, hogy az egyik éjszakai mulatóhely előtt egy társaság megtámadott egy járőrelőt. A rendőrségről Stioiu rendőrtiszt ment ki rendőrökkel és megállapította, hogy egy az aradi éjszakai életben ismert alakot, Pakurárt, megtámadott egy társaság. Azt is megállapította, hogy ez a társaság már napok óta veszélyezteteti Arad külvárosának, főleg a Ráctertálynak éjszakai nyugalmát. A verekedő társaságot üldözőbe vették a rendőrök és sikerült is közülük négyet még az éjszaka folyamán a Maros-parton elfogni. A társaság másik négy tagjának kilétét is sikerült a rendőrségnek megállapítani és ezek is rövidesen hurokra kerülnek. Tegnapelőtt este a Munkásoktthonból jött ki egy tisztviselő, akit szintén ez a társaság támadott meg és elvette iratait.

— Lord Newton nyilatkozata. Budapest. Lord Newton, az angol felsőház tagja, a magyarbarát angol politikus, aki a magyar fővárosban tartózkodik, kijelentette egy újságíró előtt, hogy Magyar ország ma már nem áll egyedül, mert barátainak száma Angliával is növekedett. Magyarország barátai tetteikkel készek magukat exponálni az igazságért. A kegyetlenség legnagyobb foka az a gondolat, hogy Magyarország még jóvátételt is fizessen, amikor eltekintve, hogy megcsönkítoták, még a háboru befejezése után a bolsevizmus is mérhetetlenül legyengítette.

az utóbbi időben a háborus invázió rémét festi és esetleges monarchista puccskísérletekre hivatkozva arra kérte a kormányt, hogy fegyverezze fel a sportegyleteket. A kormány teljesítette a kérést. A lap megjegyzi, hogyha a magyarok fegyvelmezett és kitűnően felfegyverzett csapatai betörésre gondolnak, azok az egyesületek ugysem alkalmasak a védekezésre. Viszont tartani lehet a drágaság következtében fokozódó forgalom mellett súlyos bizonytalanságokra vezetne az, ha nem csak a szociáldemokrata, hanem a kommunista munkásokat is felfegyverzik.

BÉCS. Az Arbeiter Zeitung „Fekete sárgák műhelve” c. cikkében az ausztriai monarchista mozgalommal foglalkozik. A cikk többek között ezeket mondja: Akadályozzuk meg a fekete-sárgákat az ágyu elsütésében, a melyhez évek óta készülnek a hatóságok szemeláttára és a törvények védelme alatt. Mődunkban áll, hogy véresre vert fejjel verjük őket vissza. Ők a köztársaságiak részére akarnak Bertalan éjszakát rendezni, ez azonban a monarchisták Bertalan éjszakája lesz.

— Mennyit jövedelmez a lengyel kény szerzőkösön? Varsó. Mihalszky dr. lengyel pénzügyminiszter számítása szerint a tervbe vett kényszerkölcsön az államkincstárnak 70—80 milliárd márkát fog jövedelmezni. A lengyel márkának átmeneti megjavulása a zürichi tőzsdén valószínűleg a kényszerkölcsönrel van összefüggésben.

A nyugatmagyarországi tuszok.

(Egy felkelő temetése.)

BUDAPEST. Dr. Latinovich Endre, gróf Tisza István egykori titkárja és volt bács megyei főispán elfogott egy osztrák katonát, akinek zsebében jegyzéket találtak a fogva tartott nyugatmagyarországi tuszokról. A jegyzékben a következő nevek szerepelnek: Stechmann József, Stechmann Aloizia, Koós Mihály, Imre Samuel, dr. Egan Imre, Roskovitz Emanuel, Giczy Dezső, Böhm Mária, Kőfalvy József, Kőfalvy Antal, Föl Miklós, Scheidl József, Novák István, Besze István, Varga István, Klemensitz Mátyás, Stix János, Schmidt Károly és Hrimuth László. Bűnüket ezzel jelölték meg: Wegen ihrer Magyarofilen Gesinnung (Magyar érzelmük miatt.) Dr. Egan Imre neve mellett ez a megjelölés áll: Mordversuch (Gyilkossági kísérlet.)

BUDAPEST. A Magyarság című lap Sopronba kiküldött tudósítója leírva az elesett Ehn István temetését, közli a főparancsnok következő beszédét: Istenünkre fogadjuk, hogy minden szenvedésünkben, nyomoruságunkban és minden megtagadottságunk ellenére is nem hagyjuk el szerencsétlen hazánkat. Ti magyarok, akik idehaza vagytok, gondolatok szeretettel a mindenkitől elhagyott felkelőkre, hogy a szeretet melegét

megérezzék szegények odakint is, amikor a halál leskelődik rájuk, a mikor dideregve fagyoskodnak ócska rongyaikban.

Az apát és a két káplán, akik a temetési szertartást végezték, a főparancsnok beszéde alatt egyfűtt zokogtak a gyászoló közönséggel.

LEGUJABB.

Az antant Szerbia ellen.

Róma. A belgrádi olasz ügyvivő, az antant-hatalmak nevében jegyzéket adott át a szerb kormánynak, amelyben a szövetségesek a szerb kormány tudomására hozzák, hogy nem hajlandók beleegyezni Albánia területi épségének megsértésébe és a délszláv csapatoknak albániai előnyomulásába. A hatalmak még a befejeződő tényeket sem hajlandók tudomásul venni.

Páris. Pasics szerb miniszterelnök az albán-kérdés rendezése végett Párisba érkezett.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak: Dollár 114, márka 0'95, sokol 1'25, dinár 1'70, magyar korona 0'22, osztrák korona 0'09, budapesti kifizetés 5'50, bécsi kifizetés 25.

Bucuresti valutaárak: Napoleon d'Or 325—330, francia frank 8—8'30, lira 430—460, márka 94—97, dollár 110—115, sokol 1'20—1'22, magyar korona 0'20—0'22. Kifizetések: Páris 825, London 440, Berlin 95, Olaszország 450, Prága 125, Newyork 110.

Zürichi nyitás: Berlin 452, Newyork 558, Milánó 2250, Prága 600, Budapest 84, Zágráb 225, Bucuresti 490, Varsó 12, Bécs 28, osztrák lebélyezett korona 20.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 2050, dollár 655, francia frank 4875, márka 545, lira 2620, osztrák korona 21 és háromnegyed, rubel 30, leu 570, sokol 714, dinár 1010, lengyel márka 15. Kifizetések: Bucuresti 575, Berlin 547'5, Prága 720, Bécs 20'5.

Bécsi nyitás: Szokol 3100, francia frank 22200, leu 2580, dollár 3350, angol font 12500, márka 2775. Kifizetések: Prága 3200, Páris 22400, Bucuresti 2600.

Zürichi zárlat: Berlin 452, New-York 558, Milánó 2122, Páris 4065, London 2240, Prága 600, Budapest 83, Zágráb 225, Bucuresti 490, Varsó 13, Bécs 28, lebélyezett osztrák korona 20.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 2035, lira 2550, dollár 657, francia frank 4800, márka 547, rubel 26, osztrák korona 22'5, lengyel márka 30, leu 570, sokol 717, dinár 1010, Kifizetések: Bucuresti 570, Berlin 542'5, Zágráb 266'25, Páris 4862'5, Prága 717'5, Bécs 22, Newyork 657'5, Varsó 14'25.

Bécsi zárlat: Sokol 3340, dinár 4800, magyar korona 470, lengyel márka 55'5, lira 12000, leu 2675, angol font 11850, dollár 3100, francia frank 22100, svájci frank 55500, márka 2525.

A szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF

felel.

BUCARESTBE utazom szerdán este, utleveleket köz- KELET hirdalpiroda.

ismert pontossággal láttamoztatok.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

Az „ARADI HIRLAP” kiadó-vállalata és szerkesztősége mély szomorúsággal tudatja, hogy hűséges munkatársa

Kalmár László

hirdalpiroda

e hó 10-én éjjel, hirtelen elhunyt. Kedden délután 2 óraker tometjük a Str. Eminescu 33-34 sz. gyászházából. 4004

Legyen áldott emléke!

Az Erdélyi és Banáti Ujságírók Központi Szervezetének aradi csoportja mélyszégyes fájdalommal és megilletődéssel adja tudtul, hogy szeretett kartársa, a szervezet megalakulása óta annak buzgó és lelkes tagja

Kalmár László

az Aradi Hirlap belső munkatársa

ifju életének 22-ik évében váratlanul meghalt. Ifjan elhunyt kartársunkat október hó 11-én délután 2 óraker kísérik utolsó útjára. 4008

Emlékét szeretettel, fájó emlékezéssel mindig megőrizzük.

Darvas Ernőné zongoraművész

kezdők és haladók tanítását vállalja:

Bulevardul Regele Ferdinand (József főherceg-ut) I., II. em., ajtó 12. 11148

Nr. 114—1921.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE

Subsemnatul executor aduce la cunoştinţa generala, ca în cauza lui Alexandru Mesterházy repr. prin dr. Ardelean Cornel avocat în Chişineu contra lui Coloman Královánszky pentru 572 Lei si acc. în urma decisiunii judecătoreşti de ocol în Chişineu de sub Nr. 831—1921. miscatoarele pe cale executiunii de escontenţare la 21. Martie 1921. cuprinse si în preţ 1700 Lei evaluatete anume; mobile, masina se vinde prin licitatie publica, care se va fi tinuta în Sep. reus în ziua de 15. octombrie 1921. Chişineu la 23. septembrie 1921.

3997

BALASSA, executor jud. reg.

Nr. 115—1921.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE

Subsemnatul executor aduce la cunoştinţa generala, ca în cauza lui soţia Ferdinand Fock repr. prin dr. Ardelean Cornel avocat în Chişineu contra lui Ferdinand Fock pentru 600 Lei si acc. în urma decisiunii judecătoreşti de ocol în Chişineu de sub Nr. 1946—1921. miscatoarele pe cale executiunii de escontenţare la 25. Iulie 1921. cuprinse si în preţ 1470 Lei evaluatete anume: instrumente, masina de sfredelat, caruta etc. se vinde prin licitatie publica, care se va fi tinuta în Siciu la Primarie în ziua 17. octombrie 1921.

3998

BALASSA, executor jud. reg.

Apró hirdetések.

Levelezés.

FIATAL ÖZVEGYASSZONY idősebb uri ember ismeretségét keresi, ki anyagilag támogatna. Leveleket „Ibolya” jellegre a kiadóhivatalba. 3996

VIDÉKI uriember támogató barátságát keresem. Levelet „Lakással rendelkezem” jellegre Wallinger hirdetőjébe kérek. 11146

IDŐSEBB uriember támogató barátságát keresem. Levelet „Vig özvegy” jellegre Wallinger hirdetőjébe kérek. 11146

INKOGNITÓ. Miért nem jelentkeztek? Eddig vártam. Küldjön ma levélért. Flávia. 11147

Alkalmazás.

SZABÓ mester — vidéki is lehet — alkalmazást kaphat az Orfelnatul Regina Maria intézetben (volt városi árvaház). Jelentkezés az árvaház adminisztrátor igazgatójánál Strada Vicentin Babes. 3990

BÖRKERESKEDŐ segéd jó fizetéssel keresetkelt ki ugy a helybeli mint a vidéki viszonyokkal ismerős. Cim a kiadóban. 3993

GYERMEK MELLÉ vagy fehérenemű javításokhoz nappalra ajánkozom. Strada Bratianu (Wetzler János-utca) 5. 3994

VIZSGÁZOTT APOLÓNÓ betegekhez megy. Lakása Str. Pescarulu (Thökölyimre-utca) 57. 3995

ÜGYES kiszolgáló leány bármilyen üzletben állást keres. Cim a kiadóban. 4002

BEJARONÉ magas fizetéssel felvételt. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11147

HÁZMESTERI állást keres gyermektelen házaspár. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11147

FŐMOLNÁRI állást keres női fiatalember. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11148

HÁZVEZETŐNŐ felvételt. Bővebbet: Bohus-palota II. kapu I. emelet 18. ajtó délelőtt 10—12, délután 4—5.ig. 11148

Lakás.

KÉT intelligens nőnek lakást adok. Cim a kiadóban. 3988

ELCSERELNEM három szobás lakásmat. Bővebbet Messer cukorkaüzlet Str. Eminescu. 3996

Vétel és eladás.

SZALON GARNITURA: 1 nagyszabású asztal olcsón eladó Strada Vulcan (Kazinczy-utca) 3. emelet. 3989

EHRBAR-ZONGORA, gyönyörű pálma, mahagóni íróasztal és könyvszekrény olcsón eladók. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11146

TIZ—TIZENHAT HEKTÓS tölgyfa kádat eladók Str. Pescarului 3. 11147

OLAJPRÉST keresek megvételre hídraulikus (viznyomású), lehet bármily gyártmányú lehetőleg 2. számú. Cim a kiadóhivatalban. 3997

ŐSZI IDÉNYRE szövetek flanelok olcsón szerezhetőek be STRASSER dival-áruházában (Lutheránus templommal szemben). 3887

KÉT cseplőgarnitúra járgányos turbina, boltgárkertészetnél öntözéshez, gazdasági telegazdasági gépek, ócskavas eladó. Erdőkölődök adják címüket a kiadóba. 4005

VEHET eladhat, cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat, antik butorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortutay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

RUHAFESTÉK valódi Berman-féle ismét kapható. Főraktár: Szondy gyógy-szertár. 3973

ELADÓ bntor mahagóni keresztthuros zongorával Strada Cosbuc (Wesselényi-utca) 15. I. em. 3984

HASZNÁLT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

KERESÜNK MEGVÉTELRE Str. Cornel Popeşcu Str. George, vagy Str. Theodor (Edelspacher-Dezso, vagy Török Gábor-utca) modernbb jókarban lévő magánházat, két szobát lehetőleg fürdőszobával, mielőbbi átvételre Ajánlatokat szíveségből átvesz Kneffel Károly és Fia szénüzlete Bulev. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 2. szám. 3991

ELADÓ ház korcsma és fűszerüzlettel. Cim Ungur Flore Apáti. 2992

HÁZVEVŐK Wallinger-irodában sok olcsón eladó magán- és bérházat találnak előjegyezve elfoglalható lakásokkal. Méréselt díjazás. 11146

ELADÓ INGATLANOK állandóan előjegyezhetők Wallinger-irodában. Nagy vevőkör. Mérsékelt díjazás. 11147

Ellátás.

IDŐSEBB urnőt teljes ellátásra elvállal özvegy uriaszony. Cim Kelet hirdalpirodában. 11093

Oktatás.

ANGOL, vagy francia tanár keresetkelt, aki órákat ad. Cim a kiadóban. 250

Különféle.

JUTÁNYOS árért vállalkozás felsőruha, fehérenemű varrást alakítást, színes-fehér-, monogram himzést, előrajzolást, azsurozást. Új divatlapok beszerezve. Békebeli új damasz asztalnemű, kézi-himzésű fehérenemű eladó. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 3. 4001

ISTALLÓ és raktárhelyiséget keresek, lehetőleg a belvárosban. Cim Kelet hirdalpirodában. 11093

AUSZTRIÁBA Csehországba, Németországba utazom. Megbízásokat felelősség mellett elvállalok. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11147

NŐI KALAP alakítást legolcsóbban elvállalok, Strada Bucur (Eötvös-utca) 4. 11147

Szerszámok „Prompt”

Építkezési vasalások

Technikai áruk

Vashordók

Oberrnik és Drucker

Timisdara (Temesvár), Józsefváros, Str. I. C. Bratianu (Uri-utca) 12. sz.

Irodának alkalmas négy vagy ötszobás helyiséget keresek

Közvetítőket díjazok. 11093

Cim: KELET hirdalpirodában vagy Központi szálloda 2. sz. szoba.

Két vagy három szobás elegánsan butorozottlakást keresek

konyha és fürdőszoba használatl a központban. Cim: 11093

KELET hirdalpirodában vagy Központi szálloda 2. számú szoba.

Erdőkereken, Fő-téren, 58 éve fennálló

vegyeskereskedés, italmerés és trafikengedélyvel,

házzal, benne istálló, kocsiszin, ELADÓ.

Megbi-zottam SZIRMAI adásvételi ügynök-sége, str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14. 11201

Női divat kálap-salonomat,

mely 18 éve fennáll, visszavonulás folytán eladni kívánom, melyet hajlandó vagyok teljes egészében lakással, szalonberendezéssel, dolgozó szobával, nyers áruké-zlettel és feldolgozott kész kalapokkal együtt eladni. Esetleg a berendezés és az áruaktár külön-külön is

Grünblatt Antonia, Piata Avram Iancu II. 4000

Szikvizgyártó gép

és a hozzávaló teljes felszerelés, alig használt állapotban 3944.

olcsón eladó

Megegyezés esetén kívánatra üzembe hozatom és vevőt betanitom. Bővebbet

Rácz József

„ERZSÉBET” szikvizgyár ARAD, Strada Radu (Magyar-utca) 4. sz.

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Szepítők, májfoltok, bőrrákák, ráncok, redők minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rozszás úde hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

Budapestre

Békéscsaba, Szeged, Debrecen vonalakra szombaton indítok gyűjtőt. 11093

König szállító.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszallító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít:

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolt telefon 250. sz.

Mielőtt téli felöltő szükségletét beszerzi, tekintse meg

JULIU PLESZ GYULA

ARAD, Strada Pirlol Nr. 3. Vörösmarthy-u. a Színház épület hátsó bejáratával szemben. 3930

Külön mértékosztály!